

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy JUDr. Zdeňka Stibrála a soudců JUDr. Miroslava Stoklasy a JUDr. Ivy Hubáčkové ve věci

žalobkyň   **a) H. K.**, narozené xxx
bytem xxx, xxx xxx
b) M. K., narozené xxx,
bytem xxx, xxx
c) M. Š., narozené xxx,
bytem xxx, xxx
d) MVDr. Ing. R. K., narozené xxx,
bytem xxx, xxx xxx,
všech zastoupených JUDr. Alešem Staňkem, Ph.D., advokátem
se sídlem v Praze 1 Národní 365/43

proti
žalované   **Hlavnímu městu Praha**
se sídlem v Praze 1, Mariánské náměstí 2/2
zastoupené Mgr. Jakubem Kotrbou, advokátem
se sídlem v Praze 1, Těšnov 1059/1

o určení vlastnického práva

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 23. prosince 2019,
č. j. 19 C 623/2013 – 309,

takto:

I.   Rozsudek soudu I. stupně **se potvrzuje.**

Shodu s prvopisem potvrzuje M. F.

- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyním náklady odvolacího řízení 37 098,60 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejich právního zástupce.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud výrokem I. určil, že žalobkyně a), b), c), d) jsou podílovými spoluvlastnicemi pozemku parc. č. xxx (ostatní plocha) o výměře 472 m² v katastrálním území xxx, obec Praha, každá se spoluvlastnickým podílem ve výši ideální 1/4.
2. Žalovaná byla uznána povinnou zaplatit žalobkyním náhradu nákladů řízení ve výši 267 687 Kč k rukám advokáta JUDr. Aleše Staňka, Ph.D. do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku
3. Soud I. stupně rozhodoval za situace, kdy jeho předchozí rozsudek č. j. 19 C 623/2013 - 204 ze dne 27. března 2018 byl (včetně rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 55 Co 305/2018 - 244 ze dne 7. 11. 2018) zrušen a věc byla vrácena Obvodnímu soudu pro Prahu 4 k dalšímu řízení. V něm byl vázán právním názorem dovolacího soudu.
4. Soud I. stupně vyšel po provedeném důkazním řízení ze skutkového stavu, dle něhož vlastníky pozemku parc. č. xxx byli A. K. a M. K.. Rozhodnutím MNV xxx z 10. 3. 1965 byl pozemek přikázán JZD xxx do trvalého bezplatného užívání. Vlastnické právo k pozemku po zemřelém A. K. nabyli K. K. v rozsahu jedné ideální poloviny a po zemřelé M. K. vlastnictví nabyli K. K. a M. Š. (žalobkyně c/)). Při technicko hospodářském mapování pro obnovu mapového operátu došlo k novému označení pozemků a současně s tím byl potvrzen i nový průběh hranic pozemků s účinností od 1. 4. 1983. Dne 28. 11. 1992 předalo Zemědělské družstvo xxx xxx (bývalé JZD xxx) předávacím protokolem K. K. a M. Š. pozemek označený jako pozemková parc. č. xxx. Na základě souhlasného prohlášení o nabytí vlastnictví z 29. 4. 2002 byla jako vlastníky parcely podle zákona č. 172/1991 Sb. zapsána i žalovaná. Vlastnické právo k pozemku parc. č. xxx po zemřelém K. K. nabyly H. K., R. K. a M. a K., každá v rozsahu 1/4 spoluvlastnického podílu. V souvislosti s revizí údajů katastru nemovitostí pro digitalizaci katastrálního území xxx katastrální úřad v roce 2007, doplnil do souboru geodetických informací část původního pozemku vedeného ve zjednodušené evidenci parcely číslo xxx, která zasahovala za hranici parcely č. xxx. Oddělením parcely parc. č. xxx vznikla parcela č. xxx, k níž byl dne 2. 7. 2007 zapsán duplicitní zápis vlastnického práva žalované a žalobců M. Š. a zemřelého K. K..
5. Po právní stránce se soud I. stupně zabýval řešením otázky, zda žalobkyním svědčí aktivní věcná legitimace domáhat se svého práva určovací žalobou či zda měly postupovat podle restitučních předpisů. Vyšel z toho, že žalobkyně i jejich právní předchůdci byli až do roku 2007 do doby duplicity zápisu v katastru nemovitostí zapsáni jako výluční vlastníci pozemku parc. č. xxx v katastrálním území xxx, jejíž součástí byl i původně předmětný pozemek. V roce 1992 pozemek užívající JZD xxx (jeho právní nástupce) vydalo K. K. a M. S. parcelu parc. č. xxx, jakož i jiný převzatý majetek. Obnova katastrálního operátu nemá vliv na hmotněprávní vztahy k nemovitostem a nemůže měnit vlastnictví k nim, jak vyplývá i z rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 22 Cdo 1840/2003. Změnou hranic pozemků jednotné evidence pozemků technickohospodářským mapováním nemohlo dojít ke změně vlastnických hranic pozemků. Předmětný pozemek parc. č. xxx byl částečně zastaven asfaltovým živичným povrchem, část představovala okraj komunikace a část představovala polní cestu s nezpevněným povrchem. Stát zabral pouze část zastavěnou komunikací s asfaltovým povrchem. K rozšíření a opravě asfaltové komunikace došlo v roce 2010. K faktickému záboru této části pozemku tak došlo až v roce 2010

Shodu s prvopisem potvrzuje M. F.

a v této části faktického zaboru nemůže podání určovací žaloby představovat obcházení restitučních předpisů. Žalobkyně a jejich právní předchůdci se v důsledku omylu o tom, že jim byl vydán celý pozemek parc. č. xxx, neboť pozemek parc. č. xxx představuje nepatrnou část výměry tohoto pozemku, tedy žili oprávněně v domnění, že jejich nárok na vydání pozemku byl zcela uspokojen a dále se nedomáhaly vydání zabrané části pozemku. Tento omyl u žalobkyň byl vyvolán tím, že pouze část pozemku byla opatřena asfaltovým povrchem a užívána jako komunikace, na zbytku pozemku se nacházela pokračující komunikace (polní cesta) která tam byla již dříve. Za situace, kdy poté, co již nebylo možno uplatnit nárok restituční cestou, oddělením vznikla předmětná parcela parc. č. xxx, ke které bylo zapsáno duplicitní vlastnictví, žalobkyním svědčí právo domáhat se svého vlastnictví určovací žalobou.

6. Dále soud řešil druhou základní otázku, zda předmětný pozemek vydržela žalovaná a na tuto otázku odpověděl negativně. Pro dobrou víru, že je žalovaná vlastníkem, nestačí pouze její subjektivní přesvědčení, dobrou víru je třeba hodnotit dle judikatury objektivně. Žalovaná komunikaci na předmětném pozemku udržovala, jelikož k tomu bylo ze zákona povinna. Z provedených důkazů soud dovodil, že žalovaná v době rekonstrukce vozovky v roce 2010 tuto část pozemku neužívala, a proto předmětný pozemek užívala dobu kratší 10 let. Navíc jí nesvědčila ani dobrá víra ohledně této části pozemku.
7. S ohledem na to, že určovací žaloba nepředstavuje obcházení restitučních předpisů a žalovaná vlastnické právo k předmětnému pozemku nevydržela, bylo žalobě vyhověno a žalobkyním přiznány náklady řízení před soudy všech stupňů dle ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř.
8. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná včas odvolání, v němž poukázala na již dříve vyhlášený pravomocný rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 30 Co 38/2016 - 238 z 26. dubna 2016, kterým Městský soud v Praze zamítl identickou žalobu ohledně sousedních pozemků, když okruh účastníků řízení byl totožný. Toto rozhodnutí vycházelo z judikatury Nejvyššího soudu ČR, dle ní žalobou určení vlastnického práva nelze obcházet smysl a účel restitučního zákonodárství. V tomto smyslu odkázala i na rozsudek ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 581/14 z 1. 7. 2014. Žalující strana zde přímo navrhovala určit vlastnické právo na místo toho, aby požádala o vydání nemovitostí v restituci. Žalovaná navrhla, aby v odvolacím řízení byl napadený rozsudek změněn a žaloba zamítnuta.
9. Žalobkyně se k odvolání žalovaná písemně vyjádřily. Poukázaly na to, že rozhodnutí Městského soudu v Praze č. j. 30 Co 38/2016 - 238 vzhledem ke skutkovým zjištěním v daném případě nemůže obstát a navíc bylo zrušeno nálezem ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1579/17 z 31. 3. 2020, když šlo o řízení, které řešilo obdobnou právní problematiku. Žalobkyně navrhly, aby v odvolacím řízení byl napadený rozsudek potvrzen.
10. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně z podnětu podaného odvolání v celém rozsahu dle § 212, § 212a odst. 1, 5 o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání žalované není důvodné.
11. Vyšel přitom ze skutkových zjištění soudu I. stupně, které jsou mezi účastníky fakticky nesporná a poskytují spolehlivý základ pro právní posouzení věci.
12. Dovolací soud v předchozím zrušujícím rozsudku ze dne 31. 7. 2019, č. j. 22 Cdo 612/2019 – 270 formuloval dvě základní otázky, které je nutno v tomto řízení vyřešit. První bylo to, zda žalovaná mohla vydržet pozemek, na němž byla zřízena místní komunikace v důsledku toho, že byl užíván jako pozemní komunikace a že z tohoto důvodu jej město spravovalo a udržovalo. Tuto otázku dovolací soud fakticky sám vyřešil s poukazem na to, že je nutno rozlišovat držbu pozemku a jeho užívání a odkázal na judikaturu (rozhodnutí Nejvyššího soudu z 18. 1. 1930, sp. zn. R II 299/29),

Shodu s prvopisem potvrzuje M. F.

dle něhož obec nemůže nabýt vydržením práva cesty, nevykonávala-li jejich držbu pro své soukromé hospodářské účely, nýbrž užívají-li ji jednotliví občané pro svou potřebu. Dále dovolací soud dospěl k závěru, že pouhá realizace veřejnoprávní povinnosti vůči pozemku nemůže založit oprávněnou držbu a vydržení pozemku. Správa a údržba komunikace veřejného osvětlení je realizací veřejnoprávní povinnosti uložené obci zákonem. Předpokladem výkonu této povinnosti nebylo nutně přesvědčení o vlastnictví věci. To samo o sobě nevyklučuje, že obec mohla pozemek pod místní komunikací vydržet; její držba by však musela se opírat o jiné skutečnosti. Držba způsobilá k vydržení by se tak musela opírat o faktické chování odpovídající některé složce obsahu vlastnického práva jako práva soukromého. Nejvyšší soud zde i odkázal na odbornou literaturu, která uvádí, že samotný charakter veřejného statku coby věci v obecném užívání nezakládá možnost nakládat s touto věcí jako s věcí vlastní pro sebe, jinak by se jednalo o narušení jeho veřejnoprávní podstaty. Tento závěr i s poukazem na tvrzení žalované ohledně možnosti vydržení vedlo soud I. stupně ke správnému závěru, že k vydržení předmětného pozemku ze strany žalované nedošlo.

13. Zbývalo tak vyřešit otázku, zda žalobkyně byly oprávněny žádat určení vlastnického práva k pozemku, k němuž jejich právní předchůdci mohli uplatnit restituční nárok, ale neučinili tak. Tato otázka byla vyřešena jednoznačně nálezem ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1579/17 z 31. 3. 2020 v rámci řízení vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 11 C 11/2014, jež se týkalo stejného okruhu účastníků řízení jako v daném sporu, předmět řízení byl vymezen skutkově téměř totožně a šlo o sousední parcely ve vztahu k projednávanému pozemku parc. č. xxx v katastrálním území xxx. Ústavní soud zde dospěl k tomu, že rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 30 Co 38/2016 - 238 z 26. 4. 2016 - na který odkazovala žalovaná - bylo neoprávněně zasazeno do ústavně zaručeného práva stěžovatelek na soudní ochranu a spravedlivý proces a rozsudek odvolacího soudu byl proto zrušen s tím, že obecné soudy chybně dospěly k závěru, že zamítly žalobu na určení vlastnického práva pro údajné obcházení restitučních předpisů, ačkoliv k tomu nebyl dán důvod. Tímto právním názorem ústavního soudu byl vázán i odvolací soud, který následně rozsudkem č. j. 30 Co 38/2016 - 321 z 30. 6. 2020 potvrdil rozsudek soudu I. stupně, jenž určil, že žalobkyně a) - d) jsou podílovými spoluvlastnicemi pozemků zde specifikovaných v katastrálním území xxx, obec xxx. Odvolací soud zde v tomto rozhodnutí vyšel ze závěru, že za převzetí nemovitostí žalobkyň a jejich právních předchůdců nelze považovat pouhou evidenční změnu, k níž došlo v roce 1983 při technicko hospodářském mapování, ale rozhodné je, zda se stát chopil držby nemovitostí a začal se chovat jako vlastník těchto pozemků. K tomu nedošlo a nebylo tak možno dojít k závěru, že by stát převzal nemovitosti žalobkyň bez právního důvodu a za této situace podaná žaloba na určení vlastnictví nepředstavuje obcházení restitučního zákonodárství.
14. S tímto závěrem, který fakticky vyjádřil i soud I. stupně v napadeném rozhodnutí se odvolací soud bez výhrad ztotožňuje, shora formulovanou otázku dovolacím soudem považuje za správně vyřešenou.
15. Z těchto důvodů odvolací soud postupoval dle § 219 o. s. ř. a napadený rozsudek ve výroku o věci samé i ohledně akcesorického výroku o nákladech řízení potvrdil jako věcně správný.
16. Výrok o náhradě nákladů odvolacího řízení vyplývá ze zásady úspěchu ve věci dle § 142 odst. 1 o. s. ř. za použití § 224 odst. 1 o. s. ř. Žalobkyním, byly přiznány náklady odvolacího řízení dle advokátního tarifu za tři účelně vynaložené úkony v odvolacím řízení (účast u odvolacího jednání a za dvě vyjádření k odvolání (jedno bylo vyžádáno soudem I. stupně a druhé avizovalo vyhlášení nálezů ústavního soudu). Výše mimosmluvní odměny za úkon právní služby činí 7 440 Kč, což při zastoupení čtyř osob představuje částku 29 760 Kč, k tomu byly připočteny 3 paušální náhrady hotových výloh po 300 Kč a 21 % sazba DPH 6 438,60 Kč, v součtu 37 098,60 Kč.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje M. F.

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců od doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 4 za podmínek ustanovení § 237 o. s. ř.

Praha 29. července 2020

JUDr. Zdeněk Stibral v. r.
předseda senátu